Dosarul nr. 2r-2205/23 (dosar electronic 2-22026220-02-2r-27062023)
Judecătoria Hîncești, judecător Tamara Mereuță

D E C I Z I E

***** 12 septembrie 2023

Colegiul civil, comercial și de
contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
în componența:
Președintele ședinței, judecător Ion Secrieru
Judecătorii Steliana Iorgov şi Vitalie Cotorobai

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de avocatul Ctitor Natalia, în numele și interesele reclamantului *****, împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești /sediul central/ din 7 iunie 2023, de scoatere a cererii de pe rol, adoptată în cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată formulată de *****către Asociaţia Obştească „Mihai Moraru”, Darii Iurii și Ţurcan Vasile cu privire la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale, repararea prejudiciilor şi compensarea cheltuielilor de judecată, -

a c o n s t a t a t:

La data de 23 februarie 2022 avocatul Ctitor Natalia, acționând în numele și interesele reclamantului Arnăut Anatolie, în baza mandatului avocațial nr. ***** din 10.01.2022, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Asociaţia Obştească „Mihai Moraru”, Darii Iurii și Ţurcan Vasile, solicitând:

constatarea că informaţia conţinută în Scrisoarea nr. Ţ-9 din 07.05.2020, subsemnată de Preşedintele Iurii Darii, potrivit căreia Asociaţia obştească Mihai Moraru informează Primarul comunei Cărpineni şi a Notei informative din 12.12.2019, anexate la Scrisoarea nr Ţ-9 din 07.05.2020, subsemnată de ex-comisar de poliţie *****, privind părăsirea samovolnică (dezertare) de către *****a câmpului de luptă pentru apărarea independenţei şi integrităţii teritoriale a Republicii Moldova, din primăvara-vara anului 1992 *****Alexandru prin ce a dat dovadă de trădare de Patrie când ţara se afla în pericol, necorespunzătoare realităţii care lezează onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională a lui *****;

obligarea pîrîților să dezmintă informaţia din conţinutul Scrisorii nr Ţ-9 din 07.05.2020, subsemnată de Preşedintele A.O. „ Mihai Moraru”, Dl Darii Iurii şi din Nota informativă din 12.12.2019, anexată la Scrisoarea nr Ţ-9 din 07.05.2020, subsemnată de ex-comisar de poliţie Ţurcan Vasile, prin expedierea dezminţirii informaţiei conţinute în înscrisurile vizate, cu menţiunea că informaţiile sunt false şi nu corespund realităţii, în termen de 15 zile către Primarul comunei Cărpineni, r-l Hînceşti;

compensarea prejudiciului moral în cuantum de 1500000 lei, cauzat prin acţiunile de defăimare, realizate de pârâţii A.O. „ Mihai Moraru”, Darii Iurii, Ţurcan Vasile, din contul acestor, în mod solidar, în beneficiul lui *****;

încasarea de la pârâţi, în mod solidar, în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de judecată în cuantumul, ce va fi expus ulterior.

Pe parcursul examinării cauzei în fond reprezentantul pârâților - A.O. „Mihai Moraru” și Darii Iurii, avocatul Bejenari Dumitru a solicitat scoaterea de pe rol a acțiunii, în temeiul prevederilor art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă, motivând că reclamantul nu a respectat calea prealabilă obligatorie, de soluționare extrajudiciară a litigiului.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești /sediul central/ din 7 iunie 2023, cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol, în temeiul art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă, din motivul că reclamantul *****a aflat despre informația defăimătoare la sfârșitul lunii mai anul 2020, dar cererea prealabilă a fost înaintată peste 20 zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 20 iunie 2023 avocatul Ctitor Natalia, în numele și interesele reclamantului *****, a declarat recurs împotriva încheierii de scoatere de pe rol a acțiunii date de prima instanță, solicitând admiterea acestuia și casarea actului judecătoresc contestat, cu restituirea cauzei primei instanțe pentru examinare în etapa procesuală de examinare a cauzei în fond.

În motivarea cererii de recurs s-a indicat, că la caz apare confuzia: este vorba despre încălcarea termenului pentru depunerea cererii prealabile (excepție de tardivitate) sau nerespectarea procedurii prealabile, or, dovada de respectare a procedurii prealabile, prevăzute de Legea 64/2010 a fost demonstrată prin anexarea la cererea de chemare în judecată inițială a înscrisurilor.

În acest context parte recurentă a mai declarat, că în privința Certificatului nr 34/36-13151 din 14.12.2021, eliberat de IP Hîncești, privind confirmarea că reclamantul este participant la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței RM în anul 1992 și extrasul din Ordinul nr *****din 18.11.1992 din 16.12.2021, cu nr 1291, Partea reclamantă a relatat, în cadrul dezbaterilor în fond a cauzei date, că înscrisurile date au fost ridicate de reclamant/recurent pentru inițierea procedurii de perfectare a legitimației de veteran de tip nou, şi corespunzător, anexate la cererea de chemare în judecată în susţinerea argumentelor sale. Aceste înscrisuri, categoric, nu denotă fătul că reclamantul/recurent avea cunoştinţă că cineva l-a defăimat.

Se mai invocă în cererea de recurs, că cererea de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată, înaintată la 19.01.2023 de partea pârâtă/intimată a fost depusă și examinată la etapa procesuală necorespunzătoare şi anume după finalizarea şi încheierea etapei de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, ceea ce contravine prevederilor art. 185 alin. (1) lit. q) CPC. Consideră, că cererea vizată, în mod similar celei examinate la 24.01.2023, urma a fi declarată inadmisibilă ca fiind depusă în afara termenului procesual corespunzător.

A adăugat reprezentantul părții, că fiind admisă cererea reclamantului/recurent de

concretizare a temeiului acţiunii din 23.08.2023, prima instanţă putea şi trebuia să sesizeze, că revendicările recurentului se întemeiază, inclusiv, pe prevederile art. 45 alin. (1) Cod contravenţional, respectiv revendicarea reclamantului/recurent, expusă instanţei de judecată prin cererea de concretizare a revendicărilor din 23.08.2022, ca urmare a constatării săvârşirii aciunilor contravenţionale de către pârâţii/intimaţi, nu este condiţionată procesual și/sau material de perfectarea si înaintarea cărorva cereri prealabile/notificări extrajudiciare, respectiv, nu există temei juridic de scoatere a cererii de chemare în judecată de pe rol

Intimații Asociaţia Obştească ,,Mihai Moraru", Darii Iurii și Ţurcan Vasile, fiind informați despre examinarea recursului nu au prezentat referința la acesta și nu s-au expus vis-a-vis de problema dedusă judecății.

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, coroborate la materialele pricinii și legislația pertinentă aplicabilă, Colegiul consideră recursul drept întemeiat şi care urmează a fi admis, cu casarea actului judiciar a instanței de fond atacat și remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele motive.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea acesteia.

După cum s-a indicat partea reclamantă a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești /sediul Central/ din 7 iunie 2023, de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată, la data de 20 iunie 2023. Astfel, Colegiul atestă că recursul a fost depus în interiorul termenului prevăzut de Lege, acesta fiind înregistrat în a 13-a zi din data emiterii încheierii atacate.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod și de alte Legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Totodată, în corespundere cu prevederile art. 268 alin. (2) Cod de procedură civilă, încheierea judecătorească privind scoaterea cererii de pe rol se supune recursului.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În corespundere cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

La fel, în corespundere cu dispozițiile art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul nu a respectat calea prealabilă obligatorie, de soluționare extrajudiciară a litigiului prevăzută de contractul părților sau de lege, inclusiv prin mediere.

Starea de fapt și circumstanțele cauzei.

Potrivit materialelor pricinii Colegiul atestă, că la data de 23 februarie 2022 reclamantul Arnăut Anatolie s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Asociaţia Obştească „Mihai Moraru", Darii Iurii și Ţurcan Vasile, solicitând constatarea informaţiei conţinută în Scrisoarea nr Ţ-9 din 07.05.2020, subsemnată de Preşedintele Iurii Darii, potrivit căreia Asociaţia obştească „Mihai Moraru" informează Primarul comunei Cărpineni şi a Notei informative din 12.12.2019, anexate la Scrisoarea nr Ţ-9 din 07.05.2020, subsemnată de ex-comisar de poliţie *****, privind părăsirea samovolnică (dezertare) de către *****a câmpului de luptă pentru apărarea independenţei şi integrităţii teritoriale a Republicii Moldova, din primăvara-vara anului 1992 *****Alexandru prin ce a dat dovadă de trădare de Patrie când ţara se afla în perico*l,* necorespunzătoare realităţii care lezează onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională a lui *****; obligarea Pârâţilor să dezmintă informaţia din conţinutul Scrisorii nr Ţ-9 din 07.05.2020, subsemnată de Preşedintele A.O. „Mihai Moraru", Dl Iurii Darii şi din Nota informativă din 12.12.2019, anexată la Scrisoarea nr Ţ-9 din 07.05.2020, subsemnată de ex-comisar de poliţie *****, prin expedierea dezminţirii informaţiei conţinute în înscrisurile vizate, cu menţiunea că informaţiile sunt false şi nu corespund realităţii, în termen de 15 zile către Primarul comunei Cărpineni r-l Hînceşti; de a dispune compensarea prejudiciului moral în cuantum de 1500000 lei, cauzat prin acţiunile de defăimare, realizate de pârâţii A.O. „ Mihai Moraru", Darii Iurii, Ţurcan Vasile, din contul acestor, în mod solidar, în beneficiul lui *****și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, la data de 23 august 2022, în şedinţa judiciară de pregătire a cauzei, partea reclamantă a înaintat cerere de concretizare a temeiurilor juridice, invocate în susţinerea revendicărilor expuse, fiind anexată, la cererea de concretizare, Ordonanţa din 21.04.2022 a Procurorului delegat în Procuratura raionului Hînceşti, Andrei Iepure, prin care se constată componenţa contravenţiei de calomniere (art. 70 alin. (2) Cod contravenţional) în acţiunile pârâţilor, la caz făcându-se trimitere, în susţinerea revendicărilor invocate, la prevederile art. 45 alin. (1) Cod contravenţional.

În continuare, reprezentantul pârâților - A.O. „Mihai Moraru" și Darii Iurii, avocatul Bejenari Dumitru a solicitat scoaterea de pe rol a acțiunii, în temeiul prevederilor art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă, motivând că cererea prealabilă înaintată de *****este tardivă, fiind înaintată peste 19 luni de la expirarea termenului de

prescripție, fapt care echivalează cu nerespectarea căii prealabile stabilite de legea specială-art. 15 al Legii nr. 64 din 23.04.2010.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești /sediul central/ din 7 iunie 2023, cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol, în temeiul art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă, din motivul că reclamantul *****a aflat despre informația defăimătoare la sfârșitul lunii mai anul 2020, dar cererea prealabilă a fost înaintată peste 20 zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 20 iunie 2023 avocatul Ctitor Natalia, în numele și interesele reclamantului *****, a declarat recurs împotriva încheierii de scoatere de pe rol a acțiunii date de prima instanță, solicitând admiterea acestuia și casarea actului judecătoresc contestat, cu restituirea cauzei primei instanțe pentru examinare în etapa procesuală de examinare a cauzei în fond.

Colegiul atestă despre incorectitudinea soluției date de prima instanță, deoarece scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată în situația anterior descrisă este una neconformă cadrului legal aplicabil. Or, după cum s-a indicat anterior, Colegiul atestă că la cererea de chemare în judecată reclamantul *****a anexat dovada respectării și executării procedurii extrajudiciare de soluționare a litigiului, fiind anexată cererea prealabilă la acțiune, cu dovada de expediere și recepționare a acesteia sau imposibilitatea înmânării corespondenței.

Prin urmare, Completul conchide că reclamantul a executat această obligației și nu îi poate fi încriminată nerespectarea procedurii de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară, indiferent de termenul în care reclamația prealabilă a fost expediată în raport cu timpul producerii faptei ce a servit temei de adresare cu acțiune în instanță. La capitolul numit Completul accentuează, că reclamantul a remis către pârâți, la adresele/sediile cunoscute cererea prealabilă de soluționare extrajudiciară a litigiului și, deoarece aceasta nu a fost soluționată pozitiv în termenul lega, reclamantul a sesizat cu prezenta acțiune instanța de judecată. Astfel, Colegiul atestă incorectitudinea soluției instanței de fond, urmare a cărui fapt recursul urmează a fi admis, încheierea atacată casată, iar pricina remisă la rejudecare.

Mai mult, în circumstanțe descrise Colegiul conchide, că emiterea unei soluții judecătorești, de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată pe motiv că reclamantul nu a respectat calea extrajudiciară de soluționare a litigiului, în situația în care ultimul a îndeplinit această obligație legală, poate fi calificată drept lipsirea arbitrară a dreptului de acces la justiție, garantat de art. 20 Constituția RM și art. 6 CEDO, fapt care nu poate fi acceptat, tolerat sau admis.

Or, CtEDO indică asupra faptului, că limitările aplicate, de acces la justiție, nu trebuie să ducă la negarea substanței dreptului de acces în sine. La capitolul respectiv s-a accentuat, că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 par. 1 al Convenţiei, decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În același sens Colegiul face referire la hotărârea CtEDO din 5 martie 2019 în cazul Negura și alții contra R.Moldova (cererea nr. 16602/06), aplicabilă actualei

spețe, având loc o situație similară actualului caz. Astfel, în cazul Negura și alții contra R.Moldova Curtea a constat că instanța națională a luat o poziție formală față de acțiunea reclamanților, constatând că cererea prealabilă fusese adresată autorității greșite, ignorând cealaltă cerere, adresată autorității competente și anexată la acțiunea lor. Această hotărâre a avut drept consecință refuzul examinării cauzei reclamanților, chiar dacă aceștia au respectat toate cerințele legale pentru depunerea acțiunii în instanță. Dreptul lor de acces la o instanță a fost astfel încălcat fără vreo bază legală.

Ca consecință, scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată cu încălcarea normelor procedurale aplicabile, situație ce are ca efect neexaminarea pricinii în fond, încalcă drepturile reclamantului/recurent la un proces echitabil, de examinare în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de Lege, fapt care poate avea ca consecință încălcarea art. 6§1 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, conform căruia orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de Lege.

Având în vedere cele expuse mai sus, Colegiul concluzionează că încheierea Judecătoriei Hîncești /sediul central/ din 7 iunie 2023, emisă în cadrul actualei cauze civile, urmează a fi casată cu remiterea pricinii la rejudecare, în prima instanță și în același complet, deoarece situația nu cade sub incidența art. 49 Cod de procedură civilă, privind inadmisibilitatea judecătorului la examinarea repetată a cauzei.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. b) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Admite recursul declarat de avocatul Ctitor Natalia, în numele și interesele reclamantului *****.

Casează încheierea Judecătoriei Hîncești /sediul central/ din 7 iunie 2023, de scoatere a cererii de pe rol adoptată în cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată formulată de *****către Asociaţia Obştească „Mihai Moraru”, Darii Iurii și Ţurcan Vasile cu privire la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale, repararea prejudiciilor şi compensarea cheltuielilor de judecată și restituie cauza la rejudecare, pentru continuarea examinării în fond, în aceiași instanță judecătorească – Judecătoria Hîncești /sediul central/, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței **Ion Secrieru**
Judecătorul

Judecătorii **Steliana Iorgov**

Vitalie Cotorobai